Juryrapport Brouwer Vertrouwensprijs 2022

Dit jaar reikt de Koninklijke Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen voor de vijfde keer de Brouwer Vertrouwensprijs uit. De prijs is bestemd voor een maatschappelijk initiatief dat het vertrouwen in de Nederlandse samenleving versterkt. Met de prijs stimuleert de KHMW de verdere ontwikkeling van een bestaand project dat bewezen succesvol bijdraagt aan het versterken van het onderling vertrouwen in Nederland. De prijs beoogt de winnaars in staat te stellen hun initiatief sneller en grootschaliger verder te kunnen brengen. Het prijswinnende initiatief moet wetenschappelijk onderbouwd kunnen worden.

Dit lustrumjaar ontving de jury zeventig voordrachten. Het was inspirerend om deze te lezen en zo te leren dat er zoveel, zo heel diverse, zo hartverwarmende initiatieven in onze samenleving bestaan die zich richten op versterken van ons onderling vertrouwen. Dank dus aan allen die zich hiervoor hebben ingezet.

Er kon maar één van die zeventig winnen. Er moest dus gekozen worden welk initiatief het meest voldeed aan de criteria gesteld voor de Vertrouwensprijs. En dat deed, in een sterk veld van effectieve en actuele projecten Buddy to Buddy.

Buddy to Buddy koppelt (ex)vluchtelingen aan stadsgenoten. Het brengt zo mensen met elkaar in contact die elkaar anders misschien niet zouden leren kennen.

Buddy to Buddy adresseert een thema dat diep in onze samenleving gevoeld wordt en dat nog generaties lang effect zal hebben op onze samenleving: het sociale isolement van (ex)vluchtelingen. Op dit domein is de prijs nog niet eerder toegekend. Volgens de jury mag verwacht worden dat positieve beïnvloeding, zoals Buddy to Buddy die teweegbrengt, grote impact zal hebben, zowel op de korte als op de lange termijn.

Buddy to Buddy hanteert een eigen specifieke methodiek. Er worden matchingsrondes georganiseerd van vier maanden op basis van gedeelde interesses. Dat gebeurt op vrijwillige basis en in een gelijkwaardige relatie van wederzijdse belangstelling. Zowel Nederlanders als migranten worden uitgedaagd in dit initiatief. Nederlanders leren naar zichzelf en naar onze samenleving te kijken. Het initiatief draait dus niet alleen om de vluchtelingen in een afhankelijkheidsrelatie maar het vergroot ook de betrokkenheid van Nederlanders bij hun integratie. Het werkt dus aan twee kanten van de brug.

Zo helpt het om het sociale isolement te doorbreken van nieuwe Nederlanders, maar blijkt het ook negatief sentiment bij Nederlanders weg te nemen, dat naar verluidt “verdwijnt als sneeuw voor de zon”. Zo bouwt het direct aan de groei van vertrouwen in de kleine cellen van de samenleving.

Het initiatief blijft niet steken bij goede bedoelingen of tijdelijke ontmoetingen, want inmiddels blijken (via de huidige meetmethoden) meer dan zestig procent van de contacten langdurig te zijn en blijken nieuwkomers gemiddeld hun netwerk met vijf nieuwe mensen uit te breiden via het buddytraject. Er is dus meetbaar effect. De jury waardeert overigens dat Buddy to Buddy blijk geeft hun huidige meetmethode verder wetenschappelijk te willen onderbouwen.

Buddy to Buddy is gestart in 2015 in Zutphen en inmiddels uitgegroeid tot een landelijke vrijwilligersorganisatie met 12 locaties waarin ruim 2.400 vrijwilligers actief zijn. Momenteel beschrijft Buddy to Buddy haar eigen landelijke organisatorische toestand als “te groot voor servet en te klein voor tafellaken”. Het is tijd voor het creëren van een stabiele backbone van

expertise en begeleiding om de lokale organisaties aan te sturen. Het speelt voor de jury een belangrijke rol dat het initiatief heel goed blijkt te kunnen worden opgeschaald en doorontwikkeld. Prijzengeld kan worden ingezet om op te schalen. Niet alleen om meer steden te willen bereiken (er staan er een aantal klaar om te starten en er liggen aanvragen vanuit andere steden) maar ook om de methodiek te willen verbeteren (door een centrale kennisbank op te zetten waardoor er sneller naar meer steden kan worden uitgebreid). Onze prijs zal dus ook meteen impact hebben op de schaal.

Samenvattend koos de jury Buddy to Buddy uit als een helder, actueel, goed georganiseerd initiatief dat, vanuit individuele persoonlijke inspiratie, midden in de meest tere problematiek van onze samenleving met opgestroopte mouwen bouwt aan onderling vertrouwen. Wij verwachten er veel goeds van.

Drs. M.L.L.E. (Marlies) Veldhuijzen van Zanten-Hyllner, juryvoorzitter, oud-voorzitter van het Jan Brouwer Fonds van de Koninklijke Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen

Prof. dr. R.B. (Rudy) Andeweg, secretaris geestes- en maatschappijwetenschappen van de Koninklijke Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen, emeritus-hoogleraar empirische politicologie Universiteit Leiden

Prof. dr. D.D. (Douwe) Breimer, emeritus-hoogleraar farmacologie, oud-rector magnificus & voorzitter college van bestuur Universiteit Leiden

Prof. dr. P.A. (Pearl) Dykstra, hoogleraar empirische sociologie Erasmus Universiteit Rotterdam

Drs. W.J. (Pim) van der Feltz, algemeen directeur Natuurmonumenten, vml. CEO Google Nederland

Prof. dr. F.P. (Frits) van Oostrom, universiteitshoogleraar Universiteit Utrecht, oud-president KNAW

Prof. dr. I. (Ineke) Sluiter, president KNAW, hoogleraar Griekse taal- en letterkunde Universiteit Leiden